

JJ-107

January-2024

M.Com., Sem.-I

406 : Accounting for Managers

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચનાઓ : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે અને જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
 (2) પ્રશ્નો અને પેટા પ્રશ્નો સ્પષ્ટ દર્શાવવા અને બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના ક્રમાંક બદલવા નહીં.
 (3) બધી જ જરૂરી ગણતરીઓ જવાબનો ભાગ છે તેવી રીતે સ્પષ્ટ દર્શાવવી.

1. ભારતીય હિસાબી ધોરણો (IAS) એટલે શું ? તેના ઉદ્દેશો અને ખ્યાલો વિશે વિગતવાર લખો. 14
 અથવા
 1. (A) આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાંકીય અહેવાલ ધોરણો (IFRS)ના ઉદ્દેશો અને તેની લાક્ષણિકતાઓ સવિસ્તર સમજાવો. 7
 (B) કોર્પોરેટ નાણાંકીય પત્રક એટલે શું ? વિવિધ પ્રકારના કોર્પોરેટ નાણાંકીય પત્રકની ચર્ચા કરો. 7
2. 31/03/2022 અને 31/03/2023ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે : 14

વિગતો	નોંધ ક્રમાંક	31/03/22 રકમ (₹)	31/03/23 રકમ (₹)
(A) ઈક્વિટી અને દેવા :			
(1) શેરહોલ્ડરના ભંડોળો :			
(A) શેરમૂડી :			
ઈક્વિટી શેરમૂડી		2,00,000	3,00,000
10% પ્રેફરન્સ શેરમૂડી		1,00,000	1,00,000
(B) અનામત અને વધારો :			
સામાન્ય અનામત		60,000	60,000
નફા-નુકસાન ખાતું		40,000	—
(2) બિન ચાલુ દેવા :			
12% ડિબેન્ચર		2,00,000	1,00,000
(3) ચાલુ જવાબદારીઓ :			
લેણદારો		60,000	70,000
દેવીહૂંડી		20,000	50,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ		20,000	40,000
નહીં ચૂકવેલ ખર્ચ		10,000	20,000
કુલ		7,10,000	7,40,000

(B) મિલકતો :			
(1) બિન ચાલુ મિલકતો :			
(A) સ્થિર મિલકતો :			
જમીન મકાન		2,00,000	1,80,000
સાંચા અને યંત્રો		1,80,000	1,80,000
(B) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો :			
નફા-નુકસાન ખાતું		-	20,000
(2) ચાલુ મિલકતો :			
દેવાદારો		1,06,000	60,000
લોણીહૂંડી		40,000	24,000
સ્ટોક		1,50,000	1,80,000
બેન્ક સિલક		30,000	70,000
રોકડ સિલક		4,000	26,000
	કુલ	7,10,000	7,40,000

વધારાની માહિતી :

- વર્ષ 2022 અને 2023 માટે વેચાણ અનુક્રમે ₹ 7,30,000 અને ₹ 4,38,000 હતું.
- વર્ષ 2022 અને 2023 માટે વેચેલ માલની પડતર અનુક્રમે ₹ 4,38,000 અને ₹ 2,92,000 હતી.
- વર્ષ 2022 અને 2023 માટે પ્રેક્ષર-સ ડિવિડન્ડ પહેલાનો ચોખ્ખો નફો અનુક્રમે ₹ 70,000 અને ₹ 95,000 હતો.
- વર્ષ 2022 માટે શરૂનો સ્ટોક ₹ 1,42,000 હતો.

ઉપરની માહિતી પરથી બંને વર્ષ માટે નીચેના ગુણોત્તર શોધી તુલનાત્મક વિશ્લેષણ કરો :

- (1) ચાલુ ગુણોત્તર
- (2) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (3) દેવાદારોનો ગુણોત્તર
- (4) સ્ટોક ચલાણ દર
- (5) કાચા નફાનો ગુણોત્તર
- (6) ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરના ભંડોળ પર વળતરનો દર

અથવા

2. વર્ષ 2022 અને 2023ના રોજના ચંદુના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

14

વિગતો	નોંધ ક્રમાંક	31/03/22 રકમ (₹)	31/03/23 રકમ (₹)
[A] ઇક્વિટી અને દેવા :			
(1) શેરહોલ્ડરના ભંડોળો :			
(A) શેરમૂડી :			
ઇક્વિટી શેરમૂડી		1,95,000	2,60,000
(B) અનામત અને વધારો :			
સામાન્ય અનામત		1,10,500	1,30,000
મૂડી અનામત		-	6,500
નફા-નુકસાન ખાતું		39,000	48,750
(2) બિન ચાલુ જવાબદારીઓ : ડિબેન્ચર		1,30,000	91,000
(3) ચાલુ જવાબદારીઓ :			
લેણદારો		50,000	34,500
દેવીહૂંડી		28,000	50,000
કરવેરાની જોગવાઈ		58,500	55,250
સ્થિર મિલકતો પર ઘસારાની જોગવાઈ		1,49,500	1,88,500
સૂચિત ડિવિડન્ડ		19,500	23,400
નહીં ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ 2021-22		-	2,600
કુલ		7,80,000	8,90,500
[B] મિલકતો :			
(1) બિન ચાલુ મિલકતો :			
(A) સ્થિર મિલકતો :			
પાઘડી		8,000	5,000
ચંત્રો		2,00,000	2,00,000
જમીન અને મકાન		3,20,000	4,17,500
(B) અન્ય બિન ચાલુ મિલકતો :			
રોકાણો		65,000	52,000
(2) ચાલુ મિલકતો :			
સ્ટોક		1,25,000	1,40,000
દેવાદારો		57,000	61,500
રોકડ અને બાકી		5,000	14,500
કુલ		7,80,000	8,90,500

વર્ષ 2022-23 દરમ્યાન કંપનીએ :

- એક ચંત્ર ₹ 16,250માં વેચ્યું જેની પડતર કિંમત ₹ 32,500 હતી અને ઘસારો ₹ 13,650 હતો. સાથે એક ચંત્ર જેની ચોપડે કિંમત ₹ 9,000 હતી તેના ઉપર ઘસારો સંપૂર્ણપણે માંડી વાળવામાં આવ્યો છે.
- ઘસારો જમીન અને મકાન ઉપર ₹ 21,650 અને ચંત્રો ઉપર ₹ 40,000 છે.
- ડિબેન્ચર 5% પ્રીમિયમ પરત કરેલ.
- અમુક રોકાણો જે વેચ્યા હતા તે મૂડી અનામત ખાતે જમા કર્યા હતા.
- સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન પડતર કિંમતે કરવાનું નક્કી કર્યું છે. અગાઉ આ સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન પડતર બાદ 5% એ થતું હતું.
- તારીખ 31/03/2023ના રોજ સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન પડતર કિંમતે કરેલ છે.
- ગત વર્ષ માટેનું સૂચિત ડિવિડન્ડ તેમજ ગત વર્ષના આવક વેરા ₹ 40,000 ચૂકવી દેવામાં આવ્યા હતા.

3. તારીખ 01/04/2022ના રોજનું ચારુ લિમિટેડનું પાકું સરવૈયું અને 31/03/2023ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવપત્રક નીચે મુજબ છે :

14

તા. 01/04/2022નું પાકું સરવૈયું

વિગતો	નોંધ ક્રમાંક	રકમ (₹)
[A] ઇક્વિટી અને દેવા :		
શેરહોલ્ડરના ભંડોળો :		
શેરમૂડી : ઇક્વિટી શેરમૂડી		6,00,000
13.5% ડિબેન્ચર		1,20,000
લેણદારો		1,20,000
કુલ		8,40,000
[B] મિલકતો :		
ચંત્રો		5,28,000
સ્ટોક		72,000
દેવાદારો		1,20,000
રોકડ અને બેન્ક સિલક		1,20,000
કુલ		8,40,000

31/03/2023ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવકપત્રક :

વિગતો	રકમ (₹)	રકમ (₹)
વેચાણ		9,60,000
બાદ : વેચેલ માલની પડતર		
શરૂનો સ્ટોક (FIFO)	72,000	
+ ખરીદી	2,88,000	
	3,60,000	
બાદ : આખર સ્ટોક (FIFO)	60,000	3,00,000
વેચાણ ઉપર કાયો નફો		6,60,000
બાદ : વહીવટી ખર્ચ	1,44,000	
ઘસારો	52,800	
ડિબેન્ચરનું વ્યાજ	16,200	2,13,000
જાળવી રાખેલ કમાણી		4,47,000

વર્ષ દરમિયાન દેવાદારો અને લેણદારોની બાકીમાં કોઈ સુધારો નથી. સામાન્ય ભાવાંક નીચે મુજબ છે :

01/04/2022	280
વર્ષ દરમિયાન સરેરાશ	350
31/03/2023	420

તારીખ 31/03/2023ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ માટે સામાન્ય ભાવ સ્તરમાં ફેરફારની અસર આપ્યા બાદ વર્તમાન ખરીદ શક્તિ પદ્ધતિ મુજબ હિસાબો તૈયાર કરો.

અથવા

3. (A) આર્થિક મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ દ્વારા માનવ સંસાધન મૂલ્યાંકન વિશે સમજાવો. 7
- (B) ફોરેન્સિક એકાઉન્ટિંગ એટલે શું ? નાણાંકીય છેતરપિંડીની તપાસ કરતી વખતે ફોરેન્સિક એકાઉન્ટિંગની ભૂમિકા સમજાવો. 7
4. પડતર હિસાબી પદ્ધતિ અને સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપી, તેના સાધનો અને પદ્ધતિઓ વિશે લખો. 14

અથવા

4. (A) પડતર હિસાબી પદ્ધતિ અને સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેના સાત તફાવત લખો. 7
- (B) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની ચર્ચા કરો, તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો. 7

5. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો : (કોઈપણ સાત)

- (1) _____ એ હિસાબી માહિતીનો આંતરિક વપરાશકર્તા છે.
 (A) મેનેજર (B) લેણદાર (C) બેન્ક (D) આમાંથી એકપણ નહીં
- (2) સમતુટ વિશ્લેષણ એ _____ હિસાબી પદ્ધતિ છે.
 (A) સંચાલકીય (B) પડતર (C) પ્રમાણ પડતર (D) આમાંથી એકપણ નહીં
- (3) ફોરેન્સિક એકાઉન્ટિંગ _____ ગોટાળા શોધે છે.
 (A) નાણાંકીય (B) બિન-નાણાંકીય (C) (A) અને (B) બંને (D) આમાંથી એકપણ નહીં
- (4) ફુગાવા પડતર પદ્ધતિ પ્રમાણે _____ બિન-નાણાંકીય છે.
 (A) આખર સ્ટોક (B) રોકડ અને બેન્ક સિલક
 (C) દેવાદારો (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (5) ઈક્વિટી અને દેવાનો ગુણોત્તર ધંધાની _____ દર્શાવે છે.
 (A) તરલતા (B) સફરતા (સોલવન્સી)
 (C) નફાકારકતા (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (6) AS 12 _____ સાથે સંબંધ ધરાવે છે.
 (A) વિદેશી વિનિમયના હિસાબો (B) સરકારી અનુદાનના હિસાબો
 (C) ઉછીના નાણાંના હિસાબો (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (7) _____ ભારતીય હિસાબી ધોરણો બહાર પાડે છે.
 (A) CLB (B) ICAI (C) ICSI (D) આમાંથી એકપણ નહીં
- (8) જ્યારે કાયા નફાનો ગુણોત્તર બદલાય નહીં પણ ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર વધે તો એ _____ દર્શાવે છે.
 (A) સંચાલન ખર્ચમાં ઘટાડો (B) સંચાલન ખર્ચમાં વધારો
 (C) ડિવિડન્ડમાં વધારો (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (9) ભંડોળ પ્રવાહપત્રક અને રોકડ પ્રવાહપત્રક _____ ને પ્રસ્તુત કરાય છે.
 (A) બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટર (B) સેલ્સ મેનેજર
 (C) કોસ્ટ અકાઉન્ટન્ટ (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (10) માનવ સંસાધનના હિસાબો એ _____ ની પ્રક્રિયા છે.
 (A) માહિતીની ઓળખ (B) માહિતીની માપણી
 (C) બંને (A) અને (B) (D) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

Seat No. : _____

JJ-107

January-2024

M.Com., Sem.-I

406 : Accounting for Managers

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All the questions are compulsory and figures on the right side indicate marks.
(2) Mention the question no. clearly and do not change serial order of the MCQ.
(3) Show all necessary calculations as they form part of your answer.

1. What are Indian Accounting Standards ? Discuss in detail concepts and objectives of Indian Accounting Standards. 14

OR

1. (A) Discuss in detail objectives and features of International Financial Reporting Standards (IFRS). 7
(B) What is corporate financial statement ? Discuss different types of corporate financial statement. 7

2. Balance sheets of Chintan limited as on 31/03/2022 and 31/03/2023 is as under : 14

PARTICULARS	Note No.	31/03/22 Amount (₹)	31/03/23 Amount (₹)
[A] EQUITY AND LIABILITIES :			
(1) Shareholders' Funds :			
(A) Share capital :			
Equity Share capital		2,00,000	3,00,000
10% Preference share capital		1,00,000	1,00,000
(B) Reserves and surplus			
General Reserve		60,000	60,000
Profit and loss A/c		40,000	—
(2) Non-current liabilities :			
12% Debentures		2,00,000	1,00,000
(3) Current Liabilities :			
Creditors		60,000	70,000
Bills Payable		20,000	50,000
Bank Overdraft		20,000	40,000
Outstanding expenses		10,000	20,000
TOTAL		7,10,000	7,40,000

[B] ASSETS :		
(1) Non-current assets :		
(A) Fixed assets :		
Land and Building	2,00,000	1,80,000
Plant and Machinery	1,80,000	1,80,000
(B) Other non-current asset :		
Profit and loss account	—	20,000
(2) Current assets :		
Debtors	1,06,000	60,000
Bill Receivable	40,000	24,000
Stock	1,50,000	1,80,000
Bank Balance	30,000	70,000
Cash Balance	4,000	26,000
TOTAL	7,10,000	7,40,000

Additional Information :

- For the year 2022 and 2023 sales were ₹ 7,30,000 and ₹ 4,38,000 respectively.
- Cost of goods sold for the year 2022 and 2023 were ₹ 4,38,000 and ₹ 2,92,000 respectively.
- Net profits before preference dividend for the year 2022 and 2023 were ₹ 70,000 and ₹ 95,000 respectively.
- Opening stock for the year 2022 was ₹ 1,42,000.

From the above information find out following ratios and make comparative analysis for both the years :

- (1) Current ratio
- (2) Liquid Ratio
- (3) Debtors Ratio
- (4) Stock Turnover ratio
- (5) Gross profit ratio
- (6) Rate of return on Equity shareholders' fund

OR

2. Following are the summarized balance sheets of Chandu for the year 2022 and 2023.

14

Particulars	Note No	31/03/22 Amount (₹)	31/03/23 Amount (₹)
[A] EQUITY AND LIABILITIES :			
(1) Shareholders' Funds :			
(A) Share Capital :			
Equity share capital		1,95,000	2,60,000
(B) Reserves and surplus :			
General reserve		1,10,500	1,30,000
Capital reserve		—	6,500
Profit and loss account		39,000	48,750
(2) Non-current liabilities : Debentures		1,30,000	91,000
(3) Current Liabilities :			
Creditors		50,000	34,500
Bills payable		28,000	50,000
Tax provision		58,500	55,250
Provision for depreciation on fixed assets		1,49,500	1,88,500
Proposed dividend		19,500	23,400
Unpaid dividend 2021-22		—	2,600
TOTAL		7,80,000	8,90,500
[B] ASSETS :			
(1) Non-current assets :			
(A) Fixed assets :			
Goodwill		8,000	5,000
Machinery		2,00,000	2,00,000
Land and building		3,20,000	4,17,500
(B) Other non-current Assets :			
Investments		65,000	52,000
(2) Current assets :			
Stock		1,25,000	1,40,000
Debtors		57,000	61,500
Cash and balance		5,000	14,500
TOTAL		7,80,000	8,90,500

During the year 2022-23 the company :

- Sold one machine for ₹ 16,250, the cost of which was ₹ 32,500 and the depreciation provided on it was ₹ 13,650. Also a machine costing ₹ 9,000 is to be written off which is fully depreciated.

- Depreciation provided on land and building was ₹ 21,650 and on machinery was ₹ 40,000.
- Debentures were redeemed at 5% Premium.
- Some of the investments sold were credited to Capital reserve.
- It is decided to value stock at cost and previously it was practice to value stock at cost less 5%.
- The stock on 31/03/2023 was correctly valued at cost.
- Proposed dividend of last year was paid and income tax of ₹ 40,000 of last year was also paid.

3. Following is the balance sheet of Charu limited as on 01/04/2022 and income statement for the year ending 31/03/2023.

14

Balance sheet as on 01/04/2022

Particulars	Note No	Amount (₹)
[A] EQUITY AND LIABILITIES :		
Shareholders' Funds :		
Share capital : Equity share capital		6,00,000
13.5% Debentures		1,20,000
Creditors		1,20,000
TOTAL		8,40,000
[B] ASSETS :		
Machinery		5,28,000
Stock		72,000
Debtors		1,20,000
Cash and Bank Balance		1,20,000
TOTAL		8,40,000

Income statement for the year ending 31/03/2023 :

Particulars	Amount (₹)	Amount (₹)
Sales		9,60,000
Less : Cost of goods sold		
Opening stock (FIFO)	72,000	
+ Purchases	2,88,000	
	3,60,000	
Less : Closing stock (FIFO)	60,000	3,00,000
Gross profit on sales		6,60,000
Less : Administrative expenses	1,44,000	
Depreciation	52,800	
Debenture interest	16,200	2,13,000
Retained earnings		4,47,000

During the year there is no change in the balances of Debtors and Creditors. General price index was as under :

01/04/2022	280
Average during the year	350
31/03/2023	420

Prepare final accounts for the year ending on 31/03/2023 as per Current Purchasing Power Method (CPP) after giving effect of changes in General price level

OR

3. (A) Explain Economic Value Method as valuation method of Human resource. 7
(B) Explain Forensic accounting and role of Forensic account in examining financial frauds. 7
4. Define cost and management accounting and discuss in detail techniques and tools of cost and management accounting. 14

OR

4. (A) State seven point of differences between Cost accounting and Management accounting. 7
(B) Explain Management accounting, its merits and demerits. 7
5. Multiple choice questions : (any 7) 14
- (1) _____ is an internal user of accounting information.
(A) Manager (B) Creditor
(C) Bank (D) None of the above
- (2) Break even analysis is a technique of _____.
(A) Management Accounting (B) Cost Accounting
(C) Standard Costing (D) None of the above
- (3) Forensic accounting detects _____ Frauds.
(A) Financial (B) Non-Financial
(C) Both (A) and (B) (D) None of the above
- (4) Inflation accounting considers _____ as non-monetary item.
(A) Closing stock (B) Cash and Bank balance
(C) Debtors (D) None of the above
- (5) Debt equity ratio measures _____ of business.
(A) Liquidity (B) Solvency
(C) Profitability (D) None of the above

- (6) AS 12 deals with _____.
- (A) Accounting of Foreign Exchange
  - (B) Accounting of Government Grants
  - (C) Accounting of Borrowing Cost
  - (D) None of the above
- (7) _____ issues Indian Accounting Standards.
- (A) CLB
  - (B) ICAI
  - (C) ICSI
  - (D) None of the above
- (8) When Gross profit ratio remains same but net profit ratio increases it indicates _____.
- (A) Decrease in operating expenses
  - (B) Increase in operating expenses
  - (C) Increase in dividend
  - (D) None of the above
- (9) Funds flow statement and cash flow statement are presented to _____.
- (A) Board of Directors
  - (B) Sales Manager
  - (C) Cost accountant
  - (D) None of the above
- (10) Human Resource Accounting is process of _____.
- (A) Identifying data
  - (B) Measuring data
  - (C) Both (A) & (B)
  - (D) None of the above
- _____